

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie z odwołania A. G.

przeciwko Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Olsztynie -
Likwidatorowi Funduszu Alimentacyjnego

o umorzenie należności z funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń
oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 24 stycznia 2023 r.,

skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 9 grudnia 2021 r., sygn. akt III AUa 354/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. odstępuje od obciążenia skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego pozwanego;**
- 3. przyznaje radcy prawnemu K. B. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, którą nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa Sąd Apelacyjny w Warszawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 9 grudnia 2021 r. w sprawie z odwołania A. G. od decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Olsztynie - Likwidatora Funduszu A. w przedmiocie umorzenia należności z

funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu, w punkcie I oddalił apelację odwołującego się i apelację organu od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 6 listopada 2020 r., (którym zmieniono zaskarżoną decyzję w ten sposób, że umorzono należności likwidowanego Funduszu A. z tytułu wypłaty świadczeń z Funduszu A. oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w kwocie 10 500 zł, a w pozostałej części oddalono odwołanie), a w punkcie II zasądził wynagrodzenie pełnomocnikowi z urzędu, reprezentującemu odwołującego się w postępowaniu apelacyjnym.

Od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł odwołujący się. Skarżący zaskarżył wyrok w części, w jakiej jest on zawarty w punkcie w pkt I wyroku Sądu Apelacyjnego. Wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w części w jakiej jest on zawarty w punkcie I i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego. Jednocześnie reprezentujący odwołującego się pełnomocnik z urzędu wniósł o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Zaskarżanemu wyrokowi skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego: 1) art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.; dalej: ustawa o świadczeniach rodzinnych), przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że zobowiązany nie jest w stanie jednorazowo spłacić swoich zobowiązań z uwagi na ich wysokość, jednak posiada realne możliwości stopniowej spłaty należności, w sytuacji gdy w odniesieniu do 50% umorzonej należności Sąd (zarówno pierwszej, jak i drugiej instancji) musiał przyjąć w tym samym stanie faktycznym, że stopniowa spłata jest niemożliwa; 2) art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że częściowe umorzenie jest możliwe i uzasadnione tym, że dalsza egzekucja należności funduszu w pełnej wysokości pozbawiłaby odwołującego się możliwości zaspokojenia zupełnie podstawowych jego potrzeb, podczas gdy egzekucja niepełnej należności będzie miała taki sam skutek, argumentacja Sądu w tym zakresie jest nielogiczna i wewnętrznie sprzeczna, jeżeli dalsza egzekucja całej należności pozbawiłaby odwołującego się możliwości zaspokojenia zupełnie

podstawowych jego potrzeb, to taki sam skutek będzie wynikał z egzekucji części należności; 3) art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że powstałe po stronie skarżącego zadłużenie wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego nie powstało nagle, ale wynika z wieloletniego nieregulowania należności, w sytuacji gdy ustawa nie przewiduje takiej przesłanki; 4) art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że argumentem przemawiającym za (w tym wypadku częściowym) nieumorzeniem należności jest fakt, że zobowiązany nie próbował wykorzystać „ulgi” w spłacie należności w formie układu ratalnego i nie dokonywał również dobrowolnych wpłat na konto funduszu, w sytuacji gdy takie przesłanki nie wynikają z brzmienia omawianego przepisu, nadto przeczą celowi regulacji dotyczącej bieżącej sytuacji zobowiązanego; 5) art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że przesłanką odmowy umorzenia jest okoliczność, że nie można z całą stanowczością stwierdzić, że w realiach sprawy brak jest jakichkolwiek perspektyw poprawy w przyszłości sytuacji zdrowotnej, jak i szczególnie ekonomicznej, wnioskodawcy, podczas gdy w żadnej tego typu sprawie nie da się z całą stanowczością stwierdzić, że brak jest jakichkolwiek perspektyw poprawy w przyszłości, co w praktyce prowadzi do wniosku, że ta pozaustawowa przesłanka mająca uzasadniać odmowę umorzenia (w tym wypadku częściowego) należności, uniemożliwia *de facto* w praktyce orzekanie o umorzeniu.

Skarżący podniósł również zarzut naruszenia przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy: 1) art. 232 zd. 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c., przez brak dopuszczenia z urzędu i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego na okoliczność możliwości zatrudnienia, które będzie adekwatne do możliwości zarobkowych odwołującego się przy jednoczesnym przyjęciu, że odwołujący się zachował zdolności do pracy w warunkach pracy chronionej, co miało wpływ na odmowę umorzenia w całości należności wobec likwidowanego funduszu, ponieważ przyjęto, że odwołujący się ma realne możliwości stopniowego regulowania należności oraz że nie można wykluczyć, że jego sytuacja zdrowotna a w konsekwencji ekonomiczna ulegnie poprawie, takie twierdzenia nie znajdują oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym, więc po stronie Sądu istniał

obowiązek przeprowadzenia stosownego postępowania dowodowego w tym zakresie z urzędu; 2) art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 316 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c. przez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegające na uwzględnieniu, że odwołujący się uzyskuje stały miesięczny dochód w postaci świadczenia rentowego, w sytuacji gdy odwołujący się w dacie orzekania nie otrzymywał już takiego świadczenia.; 3) art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c., przez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegające na uwzględnieniu, że odwołujący się ma realne możliwości stopniowej spłaty należności wobec likwidowanego funduszu w sytuacji, gdy z dowodów zgromadzonych w sprawie wynika, że odwołujący się w szczególności od lat nie pracuje, jego miesięczny dochód wynosi 645 zł, jest w wieku przedemerytalnym oraz choruje na nieuleczalną chorobę, która dotychczas uniemożliwiała mu podjęcie jakiegokolwiek działalności zarobkowej, w sprawie brak jakichkolwiek dowodów, które wskazywałyby na realną możliwość spłaty należności, w szczególności nie wskazuje na to fakt, że należność nie powstała nagle, bo zobowiązany od wielu lat nie reguluje należności; 4) art. 328 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c., przez niewyjaśnienie w uzasadnieniu wyroku stanowiska Sądu w kwestii przesłanek częściowego nieumorzenia należności w szczególności nieudowodnionej przesłanki realnej możliwości stopniowej spłaty należności w kontekście bardzo niskich dochodów odwołującego się i uzasadnionych wątpliwości co do możliwości podjęcia pracy zarobkowej przez odwołującego się, który od kilkunastu lat nie pracuje i osiągnął już praktycznie wiek emerytalny, a także mimo że wniosek odwołującego się dotyczył całości zadłużenia, a umorzono jedynie połowę, a także w kwestii twierdzenia Sądu, że nie można z całą stanowczością stwierdzić, że w realiach niniejszej sprawy brak jest jakichkolwiek perspektyw poprawy w przyszłości sytuacji zdrowotnej jak i szczególnie ekonomicznej wnioskodawcy oraz przez wskazanie, że całkowite umorzenie należności byłoby przedwczesne; 5) art. 328 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c., przez nie odniesienie się w uzasadnieniu wyroku do kwestii podniesionych w uzasadnieniu odwołania, gdzie odwołujący się powołał się na wydany w analogicznej sprawie wyrok z dnia 10 marca 2017 r. Sądu Okręgowego w Olsztynie, IV U 46/17; 6) art. 325 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c., przez utrzymanie w mocy wyroku,

którym umorzono odwołującemu się „należności” likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w kwocie 10.500 (dziesięć tysięcy pięćset) złotych (pkt 1 wyroku) i w pozostałej części oddalono odwołanie (pkt 2 wyroku), wyrok nie został sprostowany, pomimo iż zawiera błąd czyniący jego treść niezrozumiałą, co może nawet czynić ten wyrok niewykonalnym.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na istotne zagadnienie prawne oraz potrzebę wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Podniósł, że w sprawie istnieją rozbieżne poglądy wynikające z odmiennej wykładni art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, w szczególności wynikające ze stosowania szeregu przesłanek pozaustawowych, które nie mieszczą się ramach możliwych interpretacji klauzuli generalnej, jaką jest „szczególnie uzasadniony przypadek”, o którym mowa w tym przepisie. Skutkuje to problemem związanym z uznaniem, czy w danej sprawie zaistniał w konsekwencji szczególnie uzasadniony przypadek, skoro bowiem w odniesieniu do części należności brak podstaw do umorzenia, tzn. że w tej części nie zaistniał szczególnie uzasadniony przypadek. Szereg rozbieżnych poglądów w tym zakresie prowadzi do wrażenia po stronie zobowiązanych, że wydawane na podstawie omawianego przepisu decyzje i orzeczenia mają charakter arbitralnych rozstrzygnięć, które w podobnych całkiem stanach faktycznych potrafią być zupełnie odmienne. Zdaniem skarżącego powołany przepis wywołuje rozbieżności w orzecznictwie, ponieważ jego treść nie wskazuje na możliwość częściowego umorzenia, a w praktyce zapadają takie wyroki, co uwidacznia się również w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Przepis art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych budzi poważne wątpliwości, ponieważ nie wydaje się możliwe, aby na tle tego samego stanu faktycznego stwierdzić, że zaistniał szczególnie uzasadniony przypadek oraz jednocześnie, że on nie zaistniał, bo do tego sprowadza się odmowa umorzenia w 50%. Szczególnie uzasadniony przypadek nie może bowiem prowadzić do umorzenia częściowego, w razie bowiem możliwości spłaty powinno dojść do rozłożenia na raty albo odroczenia w zależności od okoliczności.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - Likwidator Funduszu A. w W. wniósł o odmowę przyjęcia skargi

kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurystycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wskazania za pomocą wyvodu prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej,

jednostkowej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wnioski o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne" (postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7-8, s. 51; z 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11, LEX nr 1238126; z 31 stycznia 2013 r., II CSK 479/12, LEX nr 1293729). Obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c.

Stosownie do utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na twierdzeniu o istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 31/18, LEX nr 2508113; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365). Konieczne jest wykazanie przez skarżącego, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, wyjaśnienie na czym one polegają, ich uzasadnienie, a także wskazanie rozbieżnych wariantów interpretacyjnych, z odwołaniem się do dotychczasowych poglądów orzecznictwa i dostępnego piśmiennictwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17, LEX nr 2497706), a w szczególności przytoczenie i poddanie analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź

też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018 r., III UK 123/17, LEX nr 2496319).

Analiza uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia oraz wniesionej skargi kasacyjnej nie pozwala na stwierdzenie, że zachodzą przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W sprawie nie występuje bowiem ani istotne zagadnienie prawne ani potrzeba wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych „w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu”. Jak zauważa sam autor skargi w obszernym i szczegółowym uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, użyty w tym przepisie zwrot „w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną” ma charakter klauzuli generalnej. Klauzule te z natury mają charakter ogólny, a ich zastosowanie jest ściśle uzależnione od konkretnych okoliczności faktycznych. Ocena możliwości i prawidłowości wykorzystania klauzul generalnych albo zwrotów niedookreślonych w konkretnej sytuacji uzależniona pozostaje od tzw. swobodnego uznania sędziowskiego, uwzględniającego oczywiście wszystkie okoliczności sprawy. W pełni w tym zakresie bada sprawę przede wszystkim sąd powszechny, gdyż to on dysponuje odpowiednimi instrumentami procesowymi dotyczącymi dokonywania ustaleń faktycznych i oceny materiału dowodowego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2012 r., I UK 211/12, LEX nr 1675265). Sfera ta w ramach postępowania kasacyjnego może podlegać kontroli tylko w przypadku szczególnie rażącego i oczywistego naruszenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2012 r., I UK 211/12, LEX nr 1675265 czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2011 r., II PK 89/10, LEX nr 737386).

Ponadto w swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy wielokrotnie dokonywał wykładni art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie klauzuli "szczególnie uzasadnionych przypadków" i analizował problem przesłanek umorzenia należności funduszu alimentacyjnego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 sierpnia 2008 r., II UK 359/07, OSNP 2010 nr 1-2, poz. 18; z dnia 17 października 2006 r., II UK 77/06, OSNP 2007 nr 21-22, poz. 326; z dnia 10 listopada 2010 r., I UK 119/10, LEX nr 686798). W licznych orzeczeniach przyjęto, że za przypadki szczególnie uzasadnione, związane z sytuacją zdrowotną lub rodzinną zobowiązanego, które umożliwiają poddane kontroli sądowej umorzenie należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego, należy uznać - niezależne od zobowiązanego alimentacyjnie - sytuacje losowe lub nadzwyczajne, które sprawiają, że nie jest on w stanie na bieżąco, ani w dającej się przewidzieć perspektywie, regulować obarczających go zaległości alimentacyjnych bez uszczerbku dla jego zdrowia oraz naruszenia istotnych dóbr najbliższych członków jego rodziny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2018 r., I UK 400/17, LEX nr 2558699; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2022 r., II USK 512/21, LEX nr 3439031).

Ponadto w orzecznictwie podkreśla się, że alimentacyjnie zobowiązany, który posiada realne możliwości choćby częściowej lub rozłożonej w czasie spłaty długów alimentacyjnych, nie powinien być premiowany umorzeniem należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu biernej postawy lub bezzasadnego oczekiwania, że jego długi alimentacyjne zostaną umorzone kosztem stron lub innych uczestników systemu ubezpieczeń społecznych z uszczupleniem funduszy tego systemu (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 marca 2007 r., I UK 289/06, LEX nr 936838; z dnia 6 sierpnia 2008 r., II UK 359/07, OSNP 2010, nr 1-2, poz. 18; z dnia 3 lutego 2010 r., I UK 270/09, LEX nr 585729; z dnia 10 listopada 2010 r., I UK 119/10, LEX nr 686798; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2022 r., III USK 413/21, LEX nr 3446465). Nie budzi więc wątpliwości orzecznictwa też możliwość umorzenia należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego również co do części należności (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2021 r., III USK 114/21, LEX nr 3358864).

W związku z powyższym Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, odstępując od obciążania skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej odwołującemu się w postępowaniu kasacyjnym, orzeczono w myśl art. 22³ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 75) w związku z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 68) w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19 (Dz.U. z 2020 r., poz. 769).